

Vapaa

kansalaistoiminta

s. 324-330

Yhdistystoiminta, tehtävät 1-3

Jokamiehen oikeudet, tehtävä 10

Tehtävä I.

- **Ry. on oikeuskelpoinen**
- **Voi hankkia nimiinsä oikeuksia**
- **Voi tulla velvoitetuksi**

Tehtävä 1.

- **Yhdistys voi hankkia oikeuksia ja tehdä sitoumuksia sekä olla asianosaisena tuomioistuimessa ja muun viranomaisen luona.**
- **Rekisteröidyn yhdistyksen jäsenet eivät vastaa henkilökohtaisesti yhdistyksen velvoitteista.**
- **Rekisteröimätön yhdistys ei ole oikeuskelpoinen yhteisö, joten erilaisiin toimenpiteisiin yhdistyksen nimissä ryhtyneet vastaavat niistä henkilökohtaisesti.**
- **Yhdistystoimintaan kuuluu asioiden moitteeton hoito ja rahoituksen saaminen.**

Tehtävä 2.

1. Kalastuksen harrastajien tulee **laatia yhdistyksen perustamiskirja**, johon on liitettävä yhdistykselle laaditut **säännöt**.
  2. Perustamiskirja on **päivättävä ja vähintään kolmen yhdistyksen jäseneksi liittyvän allekirjoitettava**.
    - Perustajina olevien luonnollisten henkilöiden on oltava vähintään **15-vuotiaita**.
  3. Tämän jälkeen heidän tulee **rekisteröidä yhdistys tekemällä sitä koskeva perusilmoitus Patentti- ja rekisterihallitukselle**.
    - Perusilmoituksen voi jättää myös paikallisviranomaiselle eli **maistraatille**.
- Jos Patentti- ja rekisterihallitus hyväksyy säännöt, se rekisteröi yhdistyksen ja sen jälkeen yhdistys on oikeuskelpoinen.

Tehtävä 3.

- a) **Kokouksen päätösvaltaisuus tarkoittaa kokouksen oikeutta tehdä päätöksiä.**
- b) **Kokouksen laillisuudella tarkoitetaan lain ja esim. yhdistyksen sääntöjen kokouskutsua koskevien määräysten noudattamista.**

Tehtävä 6 ja 9 (YO2009S)

3–4 p.

- **Yhdistyksen perustamiskokous (vähintään kolme perustajajäsentä, 15-v.)**
- **Perustamisasiakirja;**
  - viranomaisten hyväksymät säännöt,
  - hallitus, puheenjohtaja sekä tilintarkastaja
- **Ry. on oikeustoimikelpoinen**
- **järjestettävä sääntömääräiset vuosikokoukset, joilla on ylin päätöksentekovalta**
- **Hallituksessa pj + väh. 2 jäs.**

Tehtävä 6 ja 9 (YO2009S)

5–6 p.

- **Tarkempi selvitys rekisteröinnin vaikutuksista yhdistyksen oikeuksiin ja vastuisiin, esim.**
  - **omistusoikeus, valta- ja vastuusuhteet, nimenkirjoitusoikeus, jne.**
- **Rekisteröinti tehdään Patentti- ja rekisterihallitukseen (yhdistysrekisteri)**
- **Vuosikokouksessa hallituksen valitseminen, jäsenmaksusta päättäminen, tilintarkastus ja toimintakertomus**
  - **vastuuvapaus**

S2013/6

Jokamiehenoikeudet

Eräänä elokuisena päivänä maanviljelijä Pentti Hämäläinen ajoi traktorillaan pellolta kotiin ja huomasi aidatun metsäalueensa laidassa olevan portin olevan auki. Hän ajoi portista ja näki jonkin matkan päässä pysäköityjä autoja sekä niiden lähistöllä metsälammen rannalle telttoihin leiriytyneen ryhmän. Rannalla oli nuotiotuli, ja yksi poika kalasti lammesta virvelillä. Telttojen vieressä ämpäreissä oli kymmeniä litroja mustikoita. Asiasta suuttuneena Hämäläinen ilmoitti, että ryhmällä ei ole aidatulle alueelle mitään asiaa eikä hänen mailtaan saa poimia marjoja myyntiin. Hän sanoi myös, että portin vieressä oli kieltotaulu, jossa selvästi kerrottiin, että aidatulle alueelle on pääsy kielletty. Paikalle leiriytyneen ryhmän jäsenet ilmoittivat hänelle, että he eivät ole rikkoneet mitään lakia.

Pohdi tapausta oikeudelliselta kannalta.

Mitä ovat? Tee parin kanssa kaksi listaa:

1. Mitä saa tehdä.

2. Mitä ei saa tehdä.

3. Listaa ongelmat tehtävästä ja pohdi.

Saa tehdä:

- **liikkua jalan, hiihtäen tai pyöräillen muualla kuin pihamaalla ja erityiseen käyttöön otetuilla alueilla (esimerkiksi viljelyksessä olevat pellot ja istutukset)**
- **oleskella tilapäisesti alueilla, missä liikkuminenkin on sallittua (esimerkiksi teltailla riittävän etäällä asumuksista)**
- **poimia luonnonmarjoja, sieniä ja kukkia**
- **onkia ja pilkkiä**
- **kulkea vesistöissä ja jäällä**

Ei saa tehdä:

- aiheuttaa häiriötä tai haittaa toisille tai ympäristölle**
- häiritä lintujen pesintää ja riistaeläimiä**
- kaataa tai vahingoittaa puita**
- ottaa sammalta, jäkälää, maa-ainesta tai puuta**
- häiritä kotirauhaa**
- roskata**
- ajaa moottoriajoneuvolla maastossa maalla ilman maanomistajan lupaa**
- kalastaa ja metsästää ilman asianomaisia lupia**

S2013/6

3-4 p.

- **Tehtävä liittyy jokamiehenoikeuksiin.**
- **Kokelas osaa mainita ainakin yhden esimerkin sallitusta ja yhden luvanvaraisesta toiminnasta.**
- **Sallittuja toimintoja ovat:**
  - **pihapiirin ulkopuolella tapahtuva liikkuminen**
  - **telttailu**
  - **marjojen poimiminen**
- **Luvanvaraista:**
  - **kalastus: mato-onginta sallittua ilman lupaa**
    - **18-v kalastuksenhoitomaksu (65 v.)**
  - **tulenteko**

S2013/6

5-6 p.

- **Maanomistaja ei voi kieltotaululla rajoittaa kansalaisten liikkumista metsäalueellaan.**
- **Moottoriajoneuvolla liikkuminen maastossa ilman maanomistajan lupaa on kiellettyä.**

S2013/6

5-6 p.

- **Maanomistaja ei voi kieltotaululla rajoittaa kansalaisten liikkumista metsäalueellaan.**
- **Moottoriajoneuvolla liikkuminen maastossa ilman maanomistajan lupaa on kiellettyä.**
- **Kokelas tuntee jokamiehen oikeuksiin liittyviä velvollisuuksia.**
- **Jokamiehen oikeutta on eritelty ja pohdittu laajemmin sallittujen ja luvanvaraisten toimintojen näkökulmasta.**

Tehtävä 7 (YO2003S).

- **Vastaus (lyhyesti);**
- **Tilapäinen leiriytyminen on sallittua, kun siitä ei aiheudu vahinkoa, haittaa tai häiriötä.**
- **Mitään tähän viittaavaa ei tehtävässä ole mainittu.**
- **Hulkkosella ei ole oikeutta häätää italialaisia pois tilaltaan.**
- **Jokamiehen oikeudet kuuluvat myös ulkomaalaiselle.**
- **Epäsuora määräys RL 28:14 sallii puolukoiden poimimisen myös ulkomaalaisille.**
- **Hulkkosella ei ole oikeutta puolukoiden takavarikoimiseen.**
- **Jokamiehen oikeuksia olisi hyvä luetella lisää.**